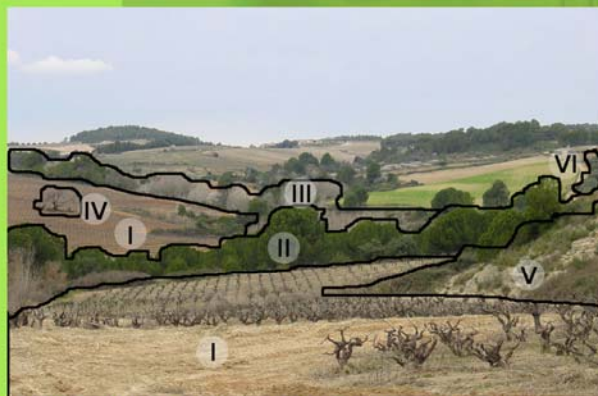

2.3 Arbrat

La presència d'arbres al paisatge de l'Alt Penedès és força diversificada i abundant. Es poden trobar des de grans exemplars aïllats d'alzines, oliveres i roures presidint les vinyes, fins a petites bosquines i boscos de ribera resseguint els conreus, sense oblidar les tradicionals fileres d'oliveres i ametllers acompanyant la vinya.

Amb tot, el conjunt d'estructures que poden conformar els arbres, són un element que enriqueix i diversifica el paisatge vitícola de l'Alt Penedès.

Malgrat això, la modernització del cultiu de la vinya així com la seva extensió creixent en el territori, sovint comporten l'abandonament d'altres cultius tradicionals de secà, com l'oliver o l'ametller i la reducció de les masses boscoses.

I: Vinya, II: Massa boscosa; III: Bosc de ribera, IV: Arbre aïllat; V: Talús; VI: Filera d'oliveres.

La preservació d'algun arbre aïllat és testimoni d'antics conreus.

Valors i beneficis de l'arbrat

- Aporta **heterogeneïtat** al paisatge i és un referent històric del caràcter agroforestal de la comarca.
- Potencia la **biodiversitat**, millora la connectivitat entre masses boscoses i és refugi de fauna útil per a la lluita integrada en vinya.
- Redueix l'erosió i afavoreix la **infiltració de l'aigua**.
- Les masses arbrades suavitzen les **oscil·lacions tèrmiques** diàries i estacionals en els conreus veïns.
- Contribueix al **reciclat dels nutrients** que es perdrien per fenòmens de rentat.
- Els arbres aïllats poden exercir de **fites visuals**.
- Les estructures lineals poden fer de **límits visuals** entre camps o propietats.

Caldrà planificar ja des del moment del moviment de terres els arbres que es volen preservar.

En la gestió dels diferents tipus d'arbrat que es troben en les parcel·les de vinya i en els seus accessos caldrà tenir present les següents recomanacions:

- Mantenir les **franges d'arbres adjacents** a les vinyes, sempre que no dificultin greument els treballs mecanitzats i substituir aquells exemplars morts o debilitats.
- Mantenir l'**arbrat proper als camins** i adequar-lo al pas de maquinària mitjançant la poda de capçades o realitzant petites modificacions dels traçats dels camins.

ARBRES AUTÒCTONS RECOMANABLES PER A LA IMPLANTACIÓ EN VINYA

Nom comú	Nom científic
Roure martinenc	<i>Quercus humilis</i>
Alzina	<i>Quercus ilex</i>
Ametller	<i>Prunus dulcis</i>
Olivera	<i>Olea europaea</i>

S'enten per **bosquina** una formació vegetal, relativament densa, amb predomini d'arbusts o arbres baixos, amb una alçada màxima de 6 m.

S'enten per **franja arbrada** un conjunt lineal d'arbres generalment disposats a separació constant.

- Mantenir la presència d'**arbres aïllats**, preferentment a les cotes més altes de la vinya, exercint de fita visual de finques i propietats.
- En zones on s'hagi d'implantar nova vinya, realitzar **transplantaments d'arbres preexistents** isolats de gran port.
- En aquells casos on la vinya ocupa grans extensions, trencar la monotonia del conreu mitjançant **plantacions puntuals** d'arbres autòctons.
- Protegir aquells **exemplars arboris de gran bellesa**, mida o singularitat, susceptibles de ser catalogats i rebre protecció legal.

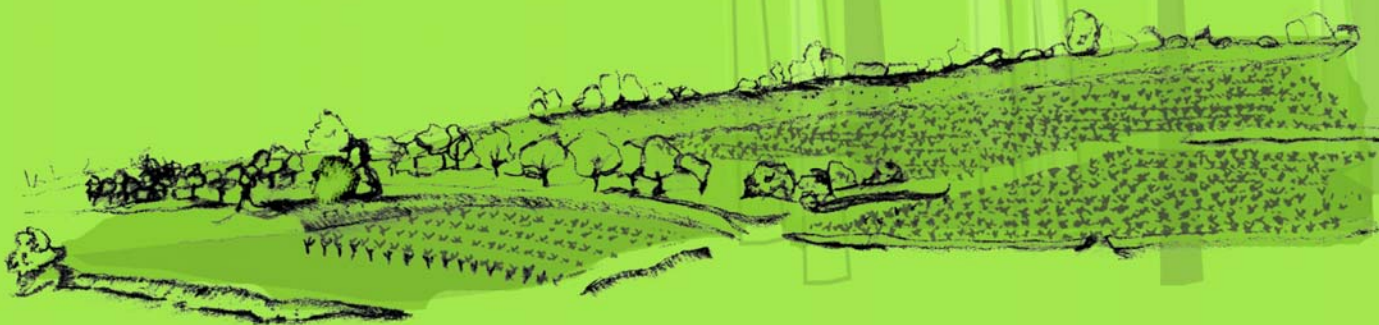

Filera d'oliveres als límits d'una vinya.

En els espais intersticials entre vinyes caldrà:

- Conservar la **vegetació de ribera** i afavorir el seu manteniment, evitant la contaminació pels agents químics aplicats en els conreus.
- Controlar l'expansió d'aquelles **espècies considerades invasores**, especialment en els cursos fluvials.
- Conservar i mantenir les masses forestals i els **boscoss-illa** intersticials als conreus de vinya.
- Utilitzar, en el cas de recreació d'una bosquina, una **associació d'espècies autòctones** de ports i estrats diferents, prioritzant, per als arbres, les frondoses en front les resinoses.
- Considerar, en el cas que es vulgui atorgar a la massa vegetada una **funció de tallavent**, que la seva eficàcia dependrà de la seva permeabilitat i alçada.
- Utilitzar la **poda** per garantir la permeabilitat i creixement adequats d'aquestes àrees de vegetació. Caldrà realitzar un treball d'esporga d'arbres i arbusts cada tres anys com a mínim, per impedir que la vegetació envaeixi el conreu.
- En el cas de plantar arbusts o arbres entre parcel·les destinades a plantacions o cultius deixar una **distància mínima de 1 o 2 m** respectivament.

PRINCIPALS ESPÈCIES VEGETALS INVASORES DE L'ALT PENEDEÈS			
Detall	Nom comú	Nom científic	Localització
	Ailant, arbre del cel.	<i>Ailanthus altissima</i>	Cursos fluvials, marges de camins i carreteres
	Canya americana	<i>Arundo donax</i>	Cursos fluvials, recs i marges de camins
	Acàcia, robinia	<i>Robinia pseudoacacia</i>	Cursos fluvials, marges de camins

Es recomana planificar, a nivell d'explotació o amb la resta de veïns, la instauració d'una veritable xarxa d'elements naturals situats enmig de l'espai conreat

Glossari

Biodiversitat: Terme ecològic que indica la riquesa i abundància relativa de qualsevol forma o estructura vital, ja sigui a nivell genètic, d'espècie o d'ecosistema.

Bosquina: Formació vegetal dominada per arbusts o arbres baixos, amb una alçada màxima de 6 m.

Estrat de vegetació: Cadascuna de les capes en que es divideix una comunitat vegetal, formada per un conjunt de plantes de característiques particulars i compresa entre unes determinades alçades.

Referències

- Cosat Pérez, Juan Carlos; ddaa. "Manual para la diversificación del paisaje agrario" Consejería de Medio Ambiente, Junta de Andalucía; Comité Andaluz de Agricultura Ecológica. Segunda edición. Noviembre, 2003.
- Llei 13/1990, de 9 de juliol, de l'acció negatòria, les immissions, les servituds i les relacions de veïnatge. Articles 35 i 41.
- Decret 214/1987, de 9 de juny, sobre la declaració d'arbres monumentals. Dept. d'Agricultura, Ramaderia i Pesca. Generalitat de Catalunya.
- <http://www.chlorofil.fr/hedges>

Altres fitxes relacionades

- Fitxa 1.2 Xarxa de drenatge
- Fitxa 2.1 Vegetació de marges i vores

**Generalitat
de Catalunya**

**Associació
"Al Penedès, Vinyes"**

Empreses col·laboradores

· AGUSTÍ TORELLÓ MATA · CAN FEIXES · CASTELLROIG · GRAMONA · JANÉ VENTURA · LLOPART · MAS COMPTAL · NADAL
· PARATÓ · PARDAS · RÀFOLS DELS CAUS · RAVENTÓS I BLANC · RECAREDO · SOT LEFRIEC · TORELLÓ